

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

קריאת המגילה ושאר מצוות שזמנם ביום

(כ' א') משנה: אין קורין את המגילה, ולא מלין, ולא טובלין, ולא מזין, וכן שומרת יום כנגד יום לא תטבול, עד שתנץ החמה. וכולן שעשו משעלה עמוד השחר, כשר.

(כ' ב') משנה: כל היום כשר לקריאת המגילה ולקריאת ההלל ולתקיעת שופר ולנטילת לולב ולתפילת המוספין, ולמוספין ולוידוי הפרים (פר העלם דבר של ציבור, ופר כהן משיח שמתוודים עליו החטא שהביאוהו עליו), ולוידוי מעשר, ולוידוי יוה"כ, לסמיכה, לשחיטה, לתנופה, להגשה, לקמיצה, ולהקטרה, למליקה (של עוף), ולקבלה (קבלת הדם), ולהזיה (זריקת הדם, והזיית פרים הנשרפים וחטאות הפנימיות שהיא זריקה שלהם), ולהשקיית סוטה, ולעריפת העגלה, ולטהרת המצורע.

(המשך משנה): כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטר חלבים ואברים.

(המשך משנה): זה הכלל: דבר שמצותו ביום, כשר כל היום. דבר שמצותו בלילה, כשר כל הלילה.

(כ"א א') דבר שמצותו בלילה כשר כל הלילה, לאתוויי אכילת פסחים. ודלא כרבי אלעזר בן עזריה (הסובר שאכילת הפסח כשרה רק עד חצות).

שיטות הראשונים

ולא טובלין עד שתנץ החמה: הקשו הראשונים מדתנן במסכת פרה (יב"א) אין טובלין האזוב בלילה, ומזין ביום, אבל הוא עצמו טובל בלילה ומזין עליו ביום. והכא אמרינן דצריך לטבול ביום! וברש"י ורמב"ם מבואר, דדווקא כשטובל בשביעי אמרינן דאין טובלין אלא ביום. אבל משעבר יום ז', מותר לטבול בלילה.¹ ורבינו תם פירש, דשתי טבילות הן, אחת לפני ההזאה, כדי לקבל ההזאה, ואותה הוא בלילה. ואחת לאחר ההזאה, וההיא הוא ביממא. וריב"א פירש דהכא מיירי בטבילת האזוב במי החטאת, דהוא ביממא.²

הדרן עלך הקורא למפרע

1. זה לשון הרמב"ם: "ואחר שניזה עליו ביום השביעי - טובל ביום ומעריב שמשו, והרי הוא טהור לערב... מי שניזה עליו בשלישי ולא הניח בשביעי, ושהה כמה ימים - טובל בכל ית שירצה אחר השביעי, בין ביום בין בלילה..."
2. מקורות: רש"י (ד"ה ולא; ור' רע"ב ותוספות יו"ט). רבינו תם וריב"א (תוד"ה ולא טובלין). רמב"ם (הל' פרה יא, א-ב).